

Ennukule tunni konspekt.

PEDAGOOGIKA
ARHIIVIMUSEUM
FOND K 15759-18

Aeg: 5. dets. 1977. a.

Loht: vanem rühm segärdis lastealad.

Läbiviija: L. Pärnarp

Peala: vestlus "Talve tulekul".

Eesmärk: a) anda lastele teadmisi loodusest.
b) loomade elatamine talve teelisel
c) looduses toimuvad muutused
d) laste muulmõttelepanu arendamine.

Rahendit: käpiknöörid - jännes, karee
paberist loomad - hiir, tigu, põder
püti talvisest loodusest.

Tunni organiseerimine: lapsed istuvad laua
ääres nägudele kaenataga laua
pele.

Tunni käik:

- ① Koos oma aktiivsusega tutvustan teile ühe loo.
Loomade elatamistalve
a) missugused loomad teie külas el?
b) kes mida teeb?

- ② M. REBASE jutte "TALVE TULEKUL" dramatiseerimine.

Jännes - juss muutb oma eluviisi talveks.
Põderpõrsad kinnuvad tüü karu kanti ja kühutavad
ist talvels minema.

Jännes: "MIS SA TEED, KATKUD MU KASVUKA AUKLIKUKS!
Tunel temkutele edasi. Jännes - juss näib, et talja
katkuteid karvade asemel on hallid laigud.

Jännes (autab): UU - UU - UU! OLEN VEEL NII NOOR
AGA HAKKAN JUBA HALLIKS MINEMA!
TARVIS MINNA PÖDRAPULLI JUURDE
NÕU KÜSIMA."

Pu ääres tub tigu endale taluhooneterit.

Jänes: "SEMU, SIRUTA SILM VÄLJA JA VAATA, KAS
"HAKKAN HALLIKS MINEMA."

Pigu: tuustab ja tuustab ning lausub:

"HALL MIS HALL!"

Jänes kõrv vajub laengu.

Püü (tuleb, lehed seljas): "JÕUDU MUIDUVAHITIJALE!"

Jänes ehmatades: "UIH, MIS AJAST LEHED RÄÄGIVAD?"

Püü: "MIS SA KILKAD?"

Jänes: "MIS MOOD SEE ON TEISI HIRMUTADA! MARDIPÄEV
AMMU MÖÖDAS, AGA SIIN MÄNGID IKKA VEELE KOHETIT!"

Püü: "EI SIIN MÄNGITA HINGET KOHETIT, SIIN VOOERDARASE
TALVEKORTERIT."

Siiresti kumk püü elust. Lühk jänesepõlv
buntide elust. Jõuab põdrapullid asupaika. Suur
loom ühkiis parajasti külge vastu kirellest peenituse.
Loom raskes ja aegses, ukas ja ühkiis koonutundeist
Kopsakate tordidena laengis te külgedelt karru.

Jänes: "SELLEL SIIN SAMASUGUNE HADA KÄES NABU MINUL

õppas kõhku juurde ja lausub:

"JATA NÜHIKIMINE, PEAME ÜHISE ÕNNETUSE
VASTU NOU."

Jänes selitab, et kasuks hakkab vastu talve

laenuema; nõi, laenuema puha hall. KUIDAS KÜLL
VANADUS MINU KALLALE NII RUTTU KIPUB?"

Põder: "OI SIND NARRIDE NARRI! ENDAL ALLES KÕRVAD
MÄRJAD JA RÄÄGIB VANADUSEST!"

Jänes: "AGA MIKS MA SIIS HALLIKS LÄHEN?"

Põder: "EI LÄHE SA HALLIKS MIDAGI, LOODUS AN-
NAB VASTU TALVE KÕIKIDELE METSLOOMADE-
LE SOOJEMA KASURA JA ET SA VALGE
LUMEL VÄENLASELE SILMA EI TORRARS,
ON SEE HELE."

③. Küsimused lootele:

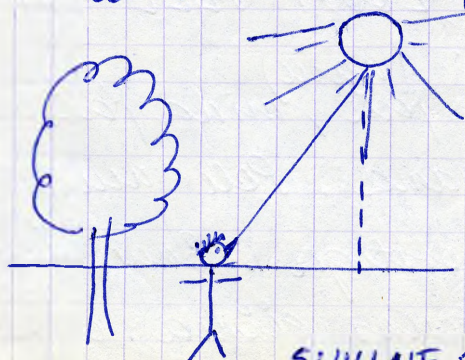
- 1) NIMETAGE ESITATUD LÕO TEGELASED?
- 2) MISSUGUNE MURE VAEVAS JÄNEST? ^(siil, põnes, tigu, pooder)
- 3) KELLELT TA LÄKS ABI OTSIHA?
- 4) MIDA TEGID SIIL JA TIGU?
- 5) HILLISE VASTUSE ANDIS PODER?

④. Siil pugis püüa kühelmaenu alla, tigu muristas eedale urgu, põnesel ja poodral hak-
kasid kasutada loomuma.
Õelge mull, lapid, nussugune aastang
neadik leonordik saabus.

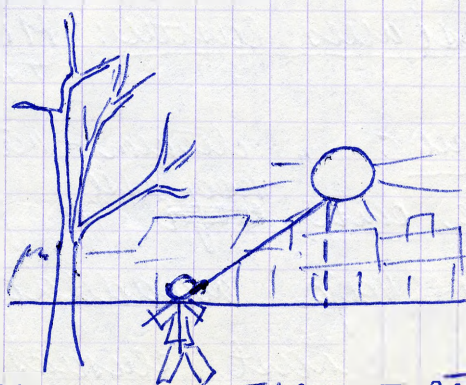
⑤. Küsimused lootele:

- 1) MISSUGUSED MUUDATUSED TOOB TALV ENDAGA KAASA?
- 2) MIS MUUTUB LOODUSES?
V.: külm, ajab lund, jää; jne.

⑥. Talv on üks meie algast aastaaast. Saabub
meie detsembris. Tema tunnusmäärke võime aga
leoduses kohata juba varem. Oktobris ja no-
vembriis tulevad öökülmad, võib sadada
mumelõrtsi. Siis on pilt, kus on teidre sadu-
mid (NÄITAN PILTI). Päevad muutuvad lüh-
maks ja ei ole enam nii soojad ja valged kui
suvel. Päike annab meile valgust ja sooja.
Joonistage teile 1 päikest. Üks paistab suvel,
teine talvel (tähele).

SUVINE PÄEV KELL 12⁰⁰

TALVINE PÄEV KELL 12⁰⁰

Talvel pastat päike sulle madalalt ja lühkest
aega. Kiirel amavad vähe rooja, just veel
languvad kaldu sinu peale. (VORDLE SUVIST-kü-
ned languvad otse sinu peale; ja TALVIST PÄIKESE
KURT SOONISEL!). Suvine päev on pikk, näeme
päikest 18 tundi, talvel aga ainult 6 tundi.

Küsimus lastele: KUIDAS ME TALVEL SOOJA
SAAME?

(kütame ahju; panevad
selga kasukad)

4. Loomad on looduses talinurade muutuste sek-
tis viti tähepaneland, tundunud. Separast hak-
kavad nad sellel harakut ita valmistama.

Jännes — rahetab sinise pruunide kasuka talvi-
se hallikasvalge vastu. Talvine on kogu-
han ja roojem.

Küsimus lastele: "MIS JÄNESE TALVINE KASUKAS
ON JUST VALGE?"

(kõitsee; maa on valge)

Valge kasukas aitab jännel nähtavale sin-
kamatuses pööda. See on kaitsevärvus.

Küsimus lastele: "KES ON JÄNESE VÄENLASED?"

(ubased, kullid jne.)

Sül — peab lihtedega reedidatuid mure
talveunne. Et ta talve üle elaks,
peab ta sügisel enne kogu hoo-
ga söma. Naha alla süüa tal-
vis peaks rannast. Se annab rooja
ja lootu.

Küsimus lastele: MISSUGUNE LOOM VEEL LÄHEB
TALVEUNNE?

(karu)

Karu: "Lõõnam-mõõnam, mina jah, mina jah.

Pole ema ~~koos~~ ja päev magama. Pole veel
süs vega maadilda külmapotistega. Karu aga
peab ennast plusaks ümmargusaks sõõma, et ei-

5
nadeni nasku pidada. Juba mul ongi uue!
Maandane, et test keegi mul uue segama
ei tule. Olen siis väga kuri, sest ärgates
tunnen endasti nälga. Magades seda juke
ei pühku.
Olen veel, kui magama lähen, annan
teile uue mõistatuse:

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K 15759-18

ÕUES MÄENA, TOAS VEENA?
(leena)
jää

⑧. Küsimus lastele: KUIDAS TEKIB LUMI?

Lapsed, maade, merede pe seimti eokead-
de kohalt tõuseb õhku palju niiskust.
Pikirad pilved. Pilved rändavad suhtega
üle maa. Kus niiskust on kogunenud juke
hästi palju, kukub ta tilkadena, othme-
püskadena maaale lagas. Et aga mure
on üüld külm, siis muutub niiskus üüval
kattumise õhus ilusaks lunde hõresteks ja
sajab valge varvema maapinnale.

Nii kattubki maapind talveks valge
lumivarvaga. Lapsed saavad üüld
kelgutada, suusatada ja lumenurmeldada.

⑨. Küsimus lastele: MISSUGUNE AASTAÄG TEILE
KÕIGE ROHKEM MEELDIB?
Miks?

⑩. Tänaõnne andmine lastele

- 1) paremad ja loogilised vastajad
- 2) tänuväljendavad kuulajad.